

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
ТАШКЕНТСКАЯ МЕДИЦИНСКАЯ АКАДЕМИЯ

MINISTRY OF HEALTH OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
TASHKENT MEDICAL ACADEMY

«KLINIK FARMAKOLOGIYA: ZAMONAVIY
FARMAKOTERAPIYA MUAMMOLARI» XALQARO ILMIY-
AMALIY ANJUMANI
TEZISLAR TO'PLAMI

СБОРНИК ТЕЗИСОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ «КЛИНИЧЕСКАЯ ФАРМАКОЛОГИЯ:
ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ФАРМАКОТЕРАПИИ»

COLLECTION OF ABSTRACTS
INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

« CLINICAL PHARMACOLOGY: PROBLEMS OF MODERN
PHARMACOTHERAPY»

Toshkent 2023 yil 27 aprel

KLINIK FARMAKOLOGIYA: ZAMONAVIY FARMAKOTERAPIYA MUAMMOLARI: Xalqaro ilmiy-amaliy anjumani tezislar to'plami (Toshkent, 2023 yil 27 фзкуд) / Bosh muharrir Shadmanov A.K. - Toshkent: TTA, 2023.

Toshkent tibbiyot akademiyasida bo'lib o'tgan «Klinik farmakologiya: zamonaviy farmakoterapiya muammolari» xalqaro ilmiy -amaliy anjumanida taqdim etilgan tezislar ushbu to'plamdan o'rin olgan.

To'planning asosiy qismi farmakoterapiyaning dolzarb muammolarini aks ettiradi: ichki a'zolar kasalliklarini davolash va oldini olishning samarali usullarini ishlab chiqish va tadbir etishga bag'ishlangan.

Taqdim etilgan ilmiy natijalar terapiya yo'nalishining barcha mutaxassislari uchun ilmiy va amaliy ahamiyatga ega. Tezislarning mazmuni, ulardagi xatoliklar va statistik ma'lumotlarning haqqoniyligi uchun mas'uliyat mualliflar zimmasidadir.

Bosh muharrir

Shadmanov Alisher Kayumovich
tibbiyot fanlari doktori, professor

Bosh muharrir o'rinbosari

Yakubov Abdusalol Vaxabovich
tibbiyot fanlari doktori, professor

Muharrirlar jamoasi

Zufarov Pulat Saatovich
tibbiyot fanlari doktori, professor

Akbarova Dilfuza Suratovna
tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent

Pulatova Durdona Baxadirovna
tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent

Pulatova Nargiza Ixсанovna
tibbiyot fanlari doktori, dotsent

Saidova Shaxnoza Aripovna
tibbiyot fanlari nomzodi, katta o'qituvchi

Musayeva Lola Jurayevna
tibbiyot fanlari nomzodi, katta o'qituvchi

Abdusamatova Dilorom Ziyaviddinovna
tibbiyot fanlari nomzodi, katta o'qituvchi

**QANDLI DIABETNING 2-TURINI BIGUANID GURUH PREPARATLARI BILAN
DAVOLASHDA MIKROBIOTA HOLATINING O'ZGARISHI****Shagzatova B.X., Vafoyev Sh.F.**

Toshkent tibbiyot akademiyasi, O'zbekiston.

Kirish: Qandli diabet (QD) juda keng tarqalgan kasallik bo'lib, insulin ishlab chiqarilishining kamayishi yoki uning to'qimalar tomonidan sezuvchanligi pasayishi ya'ni rezistentligi natijasida kelib chiqadi. Qandli diabet 2 tur hamma uchrovchi diabetlarning 90% ini tashkil qiladi. Xalqaro Diabet Assotsiatsiyasining bergan ma'lumotlariga ko'ra, 537 million katta yoshdagilar (20-79 yosh) qandli diabet bilan xastalangan. Bu raqamlar 2030 yilda 643 million va 2045 yilda 783 millionga yetishi taxmin qilinmoqda. 2021 yilda 6.7 million bemor qandli diabet tufayli vafot etdi. 541 million yoshi kattalar esa glyukozaga tolerantlikning buzilishidan aziyat chekadi.

Metformin bu 2 tur qandli diabet (QD) davolash uchun qo'llaniladigan birinchi qator guruhdagi preparat hisoblanadi, ammo uning ichak mikrobiotasiga ta'sir asosiy mexanizmi to'liq o'rganilmagan. Metformin ichak mikrobiotasi holatining o'zgarishiga, ya'ni mikrobiota tarkibidagi bir qancha bakteriyalar miqdori o'zgarishiga olib keladi. Ushbu mikroblarning o'zgarishi orqali uning gipoglikemik ta'siri yaqqolroq namoyon bo'ladi

Asosiy qism: Tadqiqotda qandli diabet 2 turi bilan kasallangan, metformin qabul qilayotgan 32 ta bemorlarda va qandli diabete yo'q bemorlarda o'rganildi. Bemorlarning yoshi, jinsi va tana vazni indeksi (TVI) hisobga olinib kichik guruhlariga bo'lindi. Barcha o'rganiluvchilarga koprologik tahlil disbakteriozga tekshiruv amalga oshirildi. Tahlil metformin qabul qilishdan oldin va 3 oydan so'ng amalga oshirildi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, metformin qabul qilayotgan bemorlarda *Escherichia* miqdorini ham ortgani aniqlandi. *Escherichia/Shigella* nisbati sezilarli darajada oshdi. Ammo spora hosil qiladigan anaeroblar *Clostridiaceae* oilasi miqdori esa kamaydi. *Akkemansia muciniphilana*ning ulushi sezilarda darajada ortdi. *Lactobacillus*, *Bifidobacterium* miqdorlarini ham oshganligini aniqlandi. Patogen *Enterobacteriaceae* oilasi miqdori o'zgarmadi va aniqlanmadi.

Qo'shimcha laborator va antropometrik tekshiruvlar natijasida TVI 32.3 ± 3.5 dan 31.1 ± 2.1 ga, ALT 34.7 ± 4.8 dan 30.6 ± 4.5 ga, HbA1c 7.6 ± 0.4 dan 7.2 ± 0.3 ga, umumiy xolesterin (mg/dL) 191.4 ± 9.5 dan 186.5 ± 8.2 ga, zichligi past lipoproteidlar 96.3 ± 5.5 dan 94.4 ± 4.7 ga, zichligi yuqori lipoproteidlar 37.6 ± 3.6 dan 39.1 ± 3.8 ga o'zgardi.

Xulosa

Metformin qandli diabet 2 tur bemorlarida ichak mikrobiota tarkibini o'zgartirishi isbotlangan, bu turli taksonomik darajadagi ba'zi bakteriyalarning nisbatlaridagi o'zgarishlar sifatida namoyon bo'ladi. Metformin glyukoza gomeostazini yaxshilashi va ichak mikrobiotasiga ta'sir qilish orqali gipoglikemik ta'sir ko'rsatishi mumkin, bu orqali u ichak to'siq funksiyasini saqlaydi. Safro kislotasi metabolizmini tartibga soladi va glyukoza gomeostaziga ta'sir qiladi.

**OPERATSIYADAN KEYINGI OG'RIQNI YENGILLASHTIRISH UCHUN
INFLYUGANNING XAVFSIZLIGI VA SAMARADORLIGI****Sharopov M.M. Krasnenkova M.B., Fozilov U.N.**

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Zamonaviy tibbiyotning rivojlanishiga qaramasdan, intensiv davolashdagi muammolardan biri operatsiyadan keyingi davrda og'riqni adekvat yengillashtirishning imkonsizligidir. Ko'pchilik bemorlar uning intensivligini operatsiyadan keyingi dastlabki 2 hafta mobaynida yengil og'riqdan chidab bo'lmas darajadagi og'riq bilan baholashadi.

Maqsad: laparoskopik xoletsistektomiyadan keyingi erta davrda og'riqni engillashtirish uchun inflyuganning xavfsizligi va samaradorligini baholash va o'rganish.

Material va usullar: Bizning tadqiqod uchun umumiy anesteziyasi bo'yicha, ASA I-II xavf

BOSH MIYYA JAROHATI BO'LGAN BEMORLARDA GIPEROSMALYAR TERAPIYANING ZAMONAVIY TAMOYILLARI

Fozilov U.N. Krasnenkova M.B. Sharopov M.M.102

ИЗУЧЕНИЕ СОСТОЯНИЯ ВЕНОЗНОЙ СИСТЕМЫ НИЖНИХ КОНЕЧНОСТЕЙ У БОЛЬНЫХ С ГОНАРТРОЗОМ, ПРИНИМАЮЩИХ ХОНДРОПРОТЕКТОРЫ и НПВС.

Хаджиматова И.Х., Азимова М.М., Эшмурзаева А.А.103

ЭФФЕКТИВНОСТЬ НОВЫЙ ФИТО КОМПЛЕКСА В КОРРЕКЦИИ НАРУШЕНИЙ ХОЛЕРЕТИЧЕСКОЙ ФУНКЦИИ ПЕЧЕНИ ПРИ ОСТРОМ ТОКСИЧЕСКОМ ГЕПАТИТЕ.

Хакимов З.З., Мустанов Т.Б.104

РЕАКТИВ АРТРИТДА БЎҒИМ СИНДРОМИНИ ЭРТА ДАВОЛАШНИНГ ЎЗИГА ХОСЛИГИ

Халметова Ф.И., Ахмедов Х.С.105

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ПРЕПАРАТА ПАНТОГАМ В КОРРЕКЦИИ КОГНИТИВНЫХ РАССТРОЙСТВ У ДЕТЕЙ

Хамитхожаева Х.А., Гулямова М.К.106

ОНКОЛОГИЯ МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЫ: ВЗГЛЯД СО СТОРОНЫ КАРДИОТОКСИЧНОСТИ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ МОНОКЛОНАЛЬНЫХ АНТИТЕЛ

Хлямов С.В., Маль Г.С., Артюшкова Е.Б.107

ЭФФЕКТИВНОСТЬ И БЕЗОПАСНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ИНГИБИТОРОВ ПРОТОННОЙ ПОМПЫ В ПЕДИАТРИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ

Цепелева С.А., Цепелев В.Ю.108

ПРИМЕНЕНИЕ ИНГИБИТОРОВ АНГИОТЕНЗИНПРЕВРАЩАЮЩЕГО ФЕРМЕНТА ПРИ ЛЕЧЕНИИ АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИИ

Чебатурса О. Ю.....109

QANDLI DIABETNING 2-TURINI BIGUANID GURUH PREPARATLARI BILAN DAVOLASHDA MIKROBIOTA HOLATINING O'ZGARISHI

Shagzatova B.X., Vafoyev Sh.F.110

OPERATSIYADAN KEYINGI OG'RIQNI YENGILLASHTIRISH UCHUN INFLYUGANNING XAVFSIZLIGI VA SAMARADORLIGI

Sharopov M.M. Krasnenkova M.B., Fozilov U.N.110

OG'IR STROMAL HERPETIK KERATITNI DAVOLASHDA OFTALMOFERONNING QIYOSIY SAMARADORLIGI

Shofotixov A.F., Shukurov B.M.111